

Dr. Gottfrid Sjöholm

Folkskoleseminariet i Göteborg

1843 - 1956

Gustaf Walli

Det var så, även bland Wallis vänner, som visste något om hans tidigare liv. Men var föregån, när det gällde personliga förhållanden. Hans personliga livsöden var alltid tydligt mot bakgrunden av hans barmodiga, öppna och studiska. Vi har därför även fru Saga Walli berättat denna historia.

Gustaf Walli var en av de mest kända och älskade lärarna i folkskoleseminariet i Göteborg. Han var en man som var glad och vänlig, och som alltid var beredd att hjälpa andra. Han var en man som hade en stor kärlek till sitt arbete, och som alltid var beredd att ge sig ut på nya äventyr. Han var en man som hade en stor kärlek till sina elever, och som alltid var beredd att hjälpa dem på deras väg till framgång. Han var en man som hade en stor kärlek till sin hemstad, och som alltid var beredd att göra något för den. Han var en man som hade en stor kärlek till livet, och som alltid var beredd att njuta av varje ögonblick. Han var en man som hade en stor kärlek till alla människor, och som alltid var beredd att hjälpa dem på deras väg till ett bättre liv. Han var en man som hade en stor kärlek till Gud, och som alltid var beredd att göra hans vilja. Han var en man som hade en stor kärlek till sin familj, och som alltid var beredd att göra allt för dem. Han var en man som hade en stor kärlek till sin hemstad, och som alltid var beredd att göra något för den. Han var en man som hade en stor kärlek till livet, och som alltid var beredd att njuta av varje ögonblick. Han var en man som hade en stor kärlek till alla människor, och som alltid var beredd att hjälpa dem på deras väg till ett bättre liv. Han var en man som hade en stor kärlek till Gud, och som alltid var beredd att göra hans vilja. Han var en man som hade en stor kärlek till sin familj, och som alltid var beredd att göra allt för dem.

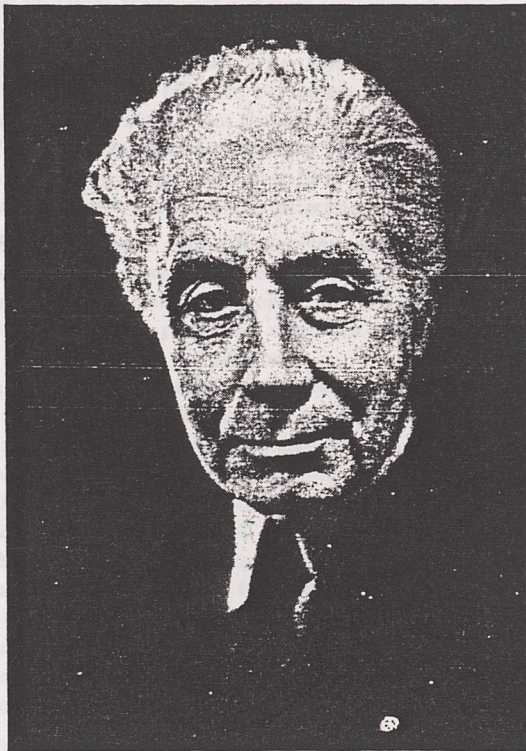

Foto Alvegård

GUSTAF WALLI

1877—1955

Till beaktande av att Gustaf Walli föddes i Uppsala 1877, och dog i Göteborg 1955, och att han varit verksam vid folkskoleseminariet i Göteborg 1898—1955, och vid folkskoleseminariet i Linköping 1904—1905, rektor vid folkskoleseminariet i Göteborg 1906—1908, undervisningsråd 1909—1910, lärare vid Anna Sanderöms högre lärarinneinstitut 1911—1912, vid pedagogiska skolan i Uppsala 1913—1915, vid Göteborgs gymnasium för flickor 1916—1920, vid

*) Han tillbringade i Jönköping Johan Åke Axelsson. Han hade många elever som blev lärare och präst, och som alltid var beredd att hjälpa andra. Han var en man som hade en stor kärlek till sitt arbete, och som alltid var beredd att ge sig ut på nya äventyr. Han var en man som hade en stor kärlek till sina elever, och som alltid var beredd att hjälpa dem på deras väg till framgång. Han var en man som hade en stor kärlek till sin hemstad, och som alltid var beredd att göra något för den. Han var en man som hade en stor kärlek till livet, och som alltid var beredd att njuta av varje ögonblick. Han var en man som hade en stor kärlek till alla människor, och som alltid var beredd att hjälpa dem på deras väg till ett bättre liv. Han var en man som hade en stor kärlek till Gud, och som alltid var beredd att göra hans vilja. Han var en man som hade en stor kärlek till sin familj, och som alltid var beredd att göra allt för dem.

ur: Gottfrid Sjöholm:

Folkskoleseminariet i Göteborg

1843 - 1956 .

Gustaf P Walli

Det var få, även bland Wallis vänner, som visste något om hans tidigare år. Han var förtegen, när det gällde personliga förhållanden. Hans personlighet framträder emellertid tydligare mot bakgrunden av hans barndom, ungdom och studieår. Vi har därför bett fru Saga Walli berätta därom. Hon skriver:

Gustaf härstammade på både modernet och fädernet från bondesläkter, förhållandevis välsituerade, fadern från en gård strax utanför Jönköping, modern från Hjärteby i Valla socken på Tjörn, där Gustaf tillbragte sina första levnadsår. Men förhållandena blev i fortsättningen inte lika gynnsamma. Vid sexårsåldern kom han till Jönköping. Då han tidigt visade håg för läsning, sattes han i läroverket. Han blev primus i klasserna, men han visste aldrig från den ena terminen till den andra, om det skulle bli tillfälle för honom att fortsätta. Hans skoldag kunde te sig så här: Före skolan hämtade han en blind vid namn Auselius¹⁾ till en lång promenad, under vilken denne begåvade och lärde man talade om mångahanda ting. Efter promenaden kom skoldagen. Omedelbart efter middagen gick Gustaf till kamrater som behövde hjälp och läste läxorna med dem. Sedan återvände han till Auselius och läste högt för honom under två timmar på något av de tre världsspråken eller ur den svenska litteraturen. Detta sätt att hjälpa begåvade men fattiga skolpojkar hade Auselius själv funnit på, och han torde ha haft stort inflytande på Gustafs väsen och studier. Sent på kvällen fick Gustaf i hemmet ta i tu med de egna uppgifterna.

På somrarna tjänstgjorde Gustaf ofta som privatlärare på herrgårdar, bl. a. i Axel Adlers barndomshem. Adler säger att han minns Gustaf som en glad och vänlig ung man. Efter studentexamen förlade Gustaf sina studier till Uppsala, där han skrev in sig vid teol. fakulteten med tanke att bli präst som så många andra pojkar i liknande förhållanden. Han predikade åtskilliga gånger i landsortskyrkor, men han kom underfund med att prästens kall inte var hans. Han tjänstgjorde som 20-åring som lärare på Långholmen och fick nog där intresse för lärarkallet. Genom att professor Herman Lundström intresserade sig för honom, fördes han in på den vetenskapliga banan. Hans doktorsämne var Magnus Lehnberg. Papperen finns nu på Stadsbiblioteket, icke fullt slutfärdade. Men studieskulterna blev så stora, att när Westling för tredje gången sökte övertala honom att gå över på seminarieläraryrket, avbröt han sina forskningar och blev pedagog, ett val som han nog aldrig ångrade.

Till belysning av Wallis livsgärning lämnar vi först följande data:

Teologisk lic.ex i Uppsala 1910, e o lär i Uppsala 11—13, adj i Gävle 13, v lektor vid Högre lärarinnesem i Stockholm 14, adj vid folkskoleseminariet i Gtbg 13, lektor där 18, rektor vid folkskoleseminariet i Linköping 24—29, rektor vid folkskolsem i Gtbg 30—43, undervisningsråd 28—30, lär vid Anna Sandströms högre lärarinnesem 09—12, vid pedagogiska skolan i Uppsala 11—13, vid Gtbg's gymnasium för flickor 15—20, vid

¹⁾ Son till hovrättsrådet i Jönköping Johan Åke Auselius. Hade måst avbryta sina filosofiska och språkliga studier på grund av att han blivit blind — enligt traditionen efter ett bad i Vätterns kalla vatten.

Gtbg's kvinnliga folkskoleseminarium 15—24, inspektor vid Göteborgs enskilda gymnasium för blivande präster 30—34, inspektor vid folkskoleseminariet i Gtbg 43—52, ordf i styrelsen för Sigrd Rudebecks skola 31—55. Dessutom var Walli längre eller kortare tid ordf i styrelsen för Nordgården, ordf i Sällskapet för bildande av småbarnsskolor, ledamot av styrelsen för uppfostringsanstalten å Bona, ordf i styrelsen för Svenska seminarieläraryöreningen, 2:e ordf i styrelsen för Sveriges kyrkliga läraryöbund, v ordf i styrelsen för Allmänna svenska föreningen för vården av sinnesslöa.

Av dessa data framgår, att Walli utövade en vidsträckt verksamhet på det pedagogiska, religiösa och sociala fältet. Verksamheten utmärktes av en noggrannhet, samvetsgrannhet, kunnighet och skicklighet långt utöver vanliga mänskliga mått, men tillika av personlig ödmjukhet och djup ansvarskänsla inför religiösa och humana värden.

Den pedagogiska verksamheten dominerade. Få människor har prövat så många slag av läroanstalter som han och i så skiftande attityder som han. Förskoleålderns småttingar, övningsskolans folkskolbarn, läroverkspojkar, manliga och kvinnliga gymnasister, manliga och kvinnliga seminarieelever, manliga och kvinnliga provårskandidater har han undervisat, väglett eller ordnat för på annat sätt. Och även fysiskt, intellektuellt eller moraliskt handikappade tog han sig an. När det egentliga undervisningsarbetet minskades, kunde han som rektor och undervisningsråd nå långt och öva inverkan på skolväsendets utveckling i stort.

Som undervisare var Walli känd för klarhet och objektivitet. Hans etiska patos och djupa religiositet gjorde intryck på ungdomen. Objektiviteten tolkades kanske stundom som obenägenhet att ta ståndpunkt, vilket ibland hindrade lärare och elev att komma varandra verkligt nära. Han undvek kategoriska omdömen, refererade olika åsikter och gjorde förbehåll i egna uttalanden: det vill synas, i viss mån osv. Det var som om han ängslades för att en utsagas sanningshalt inte skulle bära det absolutas prägel. Hela hans personlighet var sådan. Vi erinrar oss en festlig stund i inspektors, Torgny Segerstedts hem. Segerstedt hade samlat en del av seminariets lärare, men Walli var förhindrad. Det var synd, tyckte Segerstedt. För det är en förträfflig människa. Och hade han inte varit så fullkomlig, skulle han ha varit en riktigt bra karl!

Som skolchef var Walli den humana pliktmänniskan, till ytterlighet noggrann men tillika vidsynt och varmhjärtad. Vi minns ett exempel på hans vidsynthet. Vid ett kollegium anmärkte en av lärarna häftigt på att eleverna kom försent och att de dagen före en tentamen rapporterade sig sjuka. Walli framhöll, att han naturligtvis hellre såge att de hade kommit och bert

om permission och uppgett tentamen som orsak. Men som stadga och undervisningsplan är uppbyggda, ska vi inte förundra oss över att de tar en frihet som de känner sig absolut behöva. I stället för att anmärka och straffa borde vi arbeta för att systemet finge legal karaktär, framhöll han. Jo, han förstod eleverna, och eleverna förstod nog också i regel, att bakom den till synes kyliga ytan klappade ett varmt hjärta och verkade en vilja som var inriktad på deras välgång.

Gott och väl tio år av sin pensionärstid ägnade Walli åt arkivforskning för seminariets historia, med avbrott endast när ohälsa tvang därtill. Han arbetade särskilt med de fem första årtiondena. Excerpter och anteckningar vittnar om forskarbegävnig, särskilt kritisk skärpa. Ibland vill man le när man finner hur han markerat en felstavning i ett protokoll, en feldatering i en skrivelse, en stelbent formulering i ett yttrande. Denna utomordentliga noggrannhet hindrade honom att ta i tu med utarbetandet av en sammanhängande historia. Det var som om han först ville ha allt material penetrerat och därigenom vinna fri utblick över seminariets hela sällsamma utveckling. Ohälsan, som tidvis var besvärande, var dock den avgörande orsaken till att forskningsarbetet ej blev avslutat.

Walli var en god människa, och hans hela liv stod i uppfostrans, forskningens och den kristna humanismens tjänst.